

SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANA PAWŁA II W KORYTOWIE

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Z PRZYRODY DLA KLASY IV

Przedmiotowy System Nauczania z przyrody jest zgodny z Zasadami Wewnątrzszkolnego Oceniania w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Korytowie.

I. Kontrakt z uczniami

- Uczeń zna wymagania przedmiotowe i kryteria oceniania.
- Uczeń ma na lekcji przyrody: podręcznik, zeszyt ćwiczeń i zeszyt przedmiotowy.
- Wiadomości i umiejętności mogą być sprawdzane w formach:
 1. ustnej
 2. pisemnej: testy, sprawdziany, diagnoza końcowa podsumowującą naukę w klasie IV, kartkówki, zadania domowe,
 3. formy praktyczne i problemowe: zadania z wyposażeniem (wymagające korzystania z podręcznika, tabeli, mapy, encyklopedii, słownika, czasopisma); projekty, doświadczenia, praca w grupach.
 4. prace dodatkowe(opis, szkice, plan dnia, wyniki obserwacji, różne wytwory, prezentacje multimedialne, plakaty).
 5. aktywna praca i zaangażowanie na lekcji.
- Każdą ocenę wpisaną w zeszycie ćwiczeń rodzice/prawni opiekunowie mają obowiązek podpisać.
- Każdy sprawdzian, test czy diagnoza zapowiedziane są tydzień wcześniej i poprzedzone lekcją powtórzeniową (zapis w e-dzienniku).
- Obecność ucznia na pracach klasowych jest obowiązkowa. Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może ich pisać z całą klasą, powinien to uczynić w terminie uzgodnionym z nauczycielem jednak nie dłuższym niż tydzień od powrotu do szkoły.
- Prace pisemne opatrzone recenzją (komentarzem) uczeń otrzymuje w okresie 2 tygodni od ich napisania. Nauczyciel omawia wyniki i dokonuje analizy popełnionych.
- Uczeń ma prawo poprawić ocenę z dowolnej formy, oprócz pracy na lekcji, aktywności i diagnozy. Poprawa oceny jest dobrowolna. Praca poprawiona obejmuje taki sam zakres wymagań edukacyjnych i może mieć miejsce tylko raz. Poprawa powinna się odbyć w terminie dwóch tygodni od otrzymania oceny. Uzyskana ocena z poprawy jest ostateczna.
- W przypadku kiedy uczeń nie przyniósł w ustalonym terminie pracy, otrzymuje ocenę niedostateczną, którą może poprawić ramach limitu.

- Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do lekcji przyrody dwa razy w okresie. Nieprzygotowanie musi zgłosić na początku lekcji, by nauczyciel mógł odnotować ten fakt w dzienniku znakiem „np”. Nieprzygotowania nie można zgłosić podczas zapowiedzianych prac klasowych.
- Jeśli uczeń nie zgłosi nauczycielowi faktu nieprzygotowania do lekcji, otrzymuje ocenę niedostateczną.
- Po dłuższej (minimum tygodniowej) nieobecności w szkole uczniowi przysługuje 3 dni na uzupełnienie zaległości, w czasie których nie jest odpytywany.
- Kartkówki traktowane są zamiennie z odpowiedziami ustnymi i sprawdzają materiał tylko z 3 ostatnich lekcji i nie są zapowiadane.
- Uczeń ma prawo do jawnej oceny. Na swoją prośbę lub prośbę rodziców/opiekunów prawnych otrzyma jej uzasadnienie.
- Na koniec semestru uczeń nie ma możliwości „podwyższania na wyższą ocenę”.
- Prace pisemne / testy, sprawdziany, diagnozy/ są archiwizowane do końca roku szkolnego i są do wglądu w sekretariacie dla ucznia i jego rodziców/ prawnych opiekunów.
- Jeśli uczeń naruszy kontrakt, jego rodzice/opiekunowie prawni zostaną powiadomieni o tym fakcie.
- Ustalona przez nauczyciela na koniec roku ocena niedostateczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego.
- Wszystkie sprawy nieujęte w PSO rozstrzygane będą zgodnie z ZWO.

II. Obszary aktywności

Na lekcjach przyrody oceniane będą następujące obszary aktywności uczniów:

1. Kształtowanie i zrozumienie pojęć przyrodniczo-ekologicznych.
2. Znajomość słownictwa przyrodniczo-ekologicznego.
3. Logiczne myślenie i wyciąganie wniosków.
4. Wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce.

5. Aktywność na lekcji i poza nią (np. przygotowanie gazetki tematycznej/).
6. Praca w grupach.
7. Wkład pracy ucznia.

III. Wymagania na poszczególne oceny

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
Dział 1. Poznawanie przyrody (odpowiada treściom kształcenia z działów I i częściowo II z <i>Podstawy programowej kształcenia ogólnego</i>)					
1. Sposoby poznawania przyrody	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia źródła wiedzy o przyrodzie; • wymienia zmysły potrzebne do poznawania przyrody; • podaje przykłady obiektów, które można obserwować przez lupę. 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, co to jest przyroda; • podaje po dwa przykłady obserwacji przyrodniczych, w których wykorzystuje się lornetkę. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady obiektów, organizmów, które można obserwować przez mikroskop; • wyjaśnia, do czego jest potrzebna mapa, kompas i taśma miernicza. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to są narządy zmysłów i jaka jest ich rola w poznawaniu przyrody. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie są źródła wiedzy o przyrodzie.
2. Obserwacje	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady organizmów, 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sposoby dokumentowania 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest obserwacja 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje kartę obserwacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kiedy można na podstawie obserwacji

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
przyrodnicze	<p>obiektów i zjawisk, które można obserwować.</p>	<p>obserwacji przyrodniczej;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady bezpieczeństwa, których należy przestrzegać, prowadząc obserwacje przyrodnicze. 	<p>przyrodnicza.</p>	<p>dowolnego obiektu.</p>	<p>wyciągnąć wnioski.</p>
3. Doświadczenia przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady pytań, na które można uzyskać odpowiedź, przeprowadzając doświadczenie przyrodnicze. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady, których należy przestrzegać, prowadząc doświadczenie. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia punkty, które zawiera karta doświadczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje różnice między próbą badawczą a kontrolną w doświadczeniu. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego w doświadczeniu jest potrzebna próba kontrolna.
4. Kierunki geograficzne	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kiedy jest nam potrzebna znajomość kierunków świata, wyznacza kierunki 	<ul style="list-style-type: none"> posługuje się kompasem przy wyznaczaniu kierunków świata. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje kierunki świata na różny kierunków; określa kierunki 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sposoby wyznaczania kierunków świata w sytuacji, gdy nie ma przyrządów i gdy 	<ul style="list-style-type: none"> konstruuje kompas domowym sposobem według instrukcji i posługuje się nim.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
	świata za pomocą gnomonu i Słońca.		świata w terenie.	nie widać Słońca.	
5. Zmiany położenia Słońca na niebie	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady świadczące o pozornych zmianach położenia Słońca na niebie; • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>wschód Słońca, górowanie Słońca, zachód Słońca</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • określa długość dnia (od wschodu do zachodu Słońca); • wyjaśnia pojęcie widnokręgu. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje widnokrąg w mieście i na wsi; • analizuje zależności między długością cienia a wysokością Słońca nad widnokręgiem. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje zależności między wielkością widnokręgu a wysokością, na jakiej znajduje się obserwator. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego droga Słońca nad widnokręgiem odbywa się w cyklu dobowym.
6. Położenie Słońca na niebie w różnych porach roku	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia daty rozpoczynające kalendarzowe pory roku; • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>równonoc i przesilenie</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje ilustracje pokazujące drogę Słońca nad widnokręgiem w zależności od pór roku. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i wskazuje rysunki przedstawiające drogę Słońca w dniach rozpoczynających pory roku; • wyjaśnia zależność między wysokością 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie wykonuje rysunki przedstawiające drogę Słońca nad widnokręgiem w dniach rozpoczęcia pór roku. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny występowania różnic w długości drogi Słońca nad widnokręgiem, w zależności od pory roku.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
			Słońca nad widnokretem a długością cienia w różnych porach roku.		
7. Podsumowanie działu 1. Poznawanie przyrody	Wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami z lekcji 1–6.				
Dział 2. Orientacja w terenie i pogoda (odpowiada treściom kształcenia z działów II (częściowo) i III z <i>Podstawy programowej kształcenia ogólnego</i>)					
8. Co to jest plan?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest plan; • podaje przykłady zastosowania planów. 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje proste plany małych przedmiotów w zeszycie, np. pudełka od zapalek; • wyjaśnia, dlaczego nie można narysować planu klasy bez zmniejszenia jej wymiarów. 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje obiekty w podanych dowolnych zmniejszeniach, np. plan klasy, pokoju, ławki szkolnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • szacuje na podstawie pomiarów sali lekcyjnej, ile razy należy zmniejszyć długość i szerokość sali, aby jej plan zmieścił się na kartce. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciąga wnioski dotyczące zależności między zastosowanym pomniejszeniem obiektu a wielkością tego obiektu na planie.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
9. Plan i mapa	<ul style="list-style-type: none"> wymienia różnice między planem i mapą; wymienia stałe elementy mapy; odczytuje na mapie topograficznej, gdzie znajduje się np. las, szkoła, kościół. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na mapie znaki topograficzne liniowe, powierzchniowe i punktowe, podaje ich przykłady. rozpoznaje mapę topograficzną wśród innych map do wyboru. 	<ul style="list-style-type: none"> określa kierunki świata na mapie topograficznej; analizuje mapy topograficzne pod względem liczby zabudowań i innych elementów. 	<ul style="list-style-type: none"> planuje i opisuje trasę wycieczki, określając kierunki świata; wyznacza trasę wędrowki, zgodnie z opisem na mapie topograficznej. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady innych map (np. tematycznych) i opisuje ich zastosowanie.
10. Korzystanie z planów i map	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje plany miast wśród innych map; wymienia sytuacje życiowe, w których plan miasta jest niezbędny. 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje informacje z planu miasta i mapy topograficznej w podstawowym zakresie; wskazuje ulice i określa kierunki, w których przebiegają, np. z północy na południe; 	<ul style="list-style-type: none"> planuje trasę wycieczki po mieście lub po najbliższej okolicy z uwzględnieniem najciekawszych punktów lub punktów wskazanych przez nauczyciela. 	<ul style="list-style-type: none"> orientuje plan miasta i mapę topograficzną za pomocą kompasu i charakterystycznych punktów w terenie; opisuje przebieg podanej trasy z uwzględnieniem kierunków przebiegu ulic, lokalizacji zabytków itp. 	<ul style="list-style-type: none"> szkicuje trasę ze szkoły do domu, uwzględniając kierunki świata, bez korzystania z mapy.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
		<ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na planie punkty wymienione przez nauczyciela; • określa kierunki świata na mapie topograficznej i planie miasta. 			
11. Składniki pogody	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia składniki pogody. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje poszczególne składniki pogody. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia opady i osady atmosferyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie prognozy pogody opisuje jej składniki. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia przykładowe rodzaje chmur i przewiduje na podstawie ich wyglądu zmiany w pogodzie.
12. Pomiar składników pogody	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje składniki pogody do urządzeń pomiarowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia jednostki pomiaru składników pogody. 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje wartości składników pogody z urządzeń pomiarowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wartości poszczególnych składników pogody opisuje warunki pogodowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • przewiduje wartości składników pogody w zależności od sytuacji opisanych przez nauczyciela.
13. Mapa pogody w różnych porach	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia składniki pogody za pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje składniki pogody z mapy 	<ul style="list-style-type: none"> • określa pogodę na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pory roku na podstawie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia mapę pogody

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
roku	symboli graficznych.	pogody.	pogody wybranej części kraju.	wybranych map pogody.	na podstawie prognozy słownej.
14. Niebezpieczeństwa związane z pogodą	<ul style="list-style-type: none"> wymienia niebezpieczeństwa związane z pogodą. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje, jak należy zachować się podczas burzy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje, jak należy zachować się podczas wichury, ulewy i śnieżyicy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zjawisko tęczy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zasadę działania piorunochronu.
15. Podsumowanie działu 2. Orientacja w terenie i pogoda	Wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami z lekcji 8–14.				
Dział 3. Ja i moje ciało (odpowiada treściom kształcenia z działu IV z Podstawy programowej kształcenia ogólnego)					
16. Organizm człowieka	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady narządów w organizmie człowieka oraz ich funkcje. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, że podstawowym elementem budującym organizm jest komórka; wymienia główne układy narządów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcje układów narządów w organizmie człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje położenie układów i narządów na rycinach anatomicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje hierarchiczność struktury organizmu.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
		organizmu człowieka.			
17. Układ ruchu	<ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje szkieletu; wskazuje na planszy podstawowe części szkieletu; określa rolę układu mięśniowego w organizmie. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje dwa przeciwstawnie działające mięśnie, np. zginacz i prostownik przedramienia; wskazuje na modelu szkieletu człowieka rodzaje połączeń kości. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy składowe szkieletu człowieka; wskazuje główne mięśnie organizmu człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego mięśnie muszą pracować parami. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia budowę i funkcjonowanie stawu.
18. Układ pokarmowy	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę układu pokarmowego. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na schematach budowy układu pokarmowego tworzące go narządy i podaje ich nazwy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje ogólnie przebieg procesów zachodzących w przewodzie pokarmowym człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje zębów człowieka i podaje ich funkcje. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę ślinianek, wątroby i trzustki.
19. Układ	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę układu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na schematach 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego oddychanie przez 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje proces wymiany gazowej 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek między

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
oddechowy	oddechowego.	budowy układu oddechowego tworzące go narządy i podaje ich nazwy.	nos jest zdrowsze niż przez usta.	zachodzący w płucach.	budową a rolą krtani.
20. Układ krwionośny	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne funkcje krwi. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę serca. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rodzaje naczyń krwionośnych. 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ryciny omawia budowę serca. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego krążenie krwi jest warunkiem życia człowieka.
21. Układ nerwowy	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na planszy układ nerwowy; nazywa podstawowe elementy układu nerwowego. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę układu nerwowego w funkcjonowaniu organizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia części układu nerwowego. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje, jakie pełnią mózg i mózdzek. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego układ nerwowy odgrywa kluczową rolę w organizmie.
22. Układ rozrodczy	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice w budowie komórki jajowej i plemnika, podaje nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę układu rozrodczego kobiety i układu rozrodczego mężczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na planszy rozmieszczenie narządów rozrodczych kobiety 	<ul style="list-style-type: none"> określa rolę poszczególnych narządów w układzie rozrodczym męskim 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia przystosowanie budowy układu rozrodczego męskiego i układu rozrodczego żeńskiego

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	poszczególnych elementów budowy układu rozrodczego kobiety i układu rozrodczego mężczyzny.		i mężczyzny.	i układzie rozrodczym żeńskim.	do pełnionych funkcji.
23. Zmiany zachodzące okresie dojrzewania	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zmiany zachodzące w organizmach dziewcząt i chłopców w okresie dojrzewania. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega dojrzewanie dziewcząt i chłopców. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje czynniki wpływające pozytywnie i negatywnie na rozwój organizmu w okresie dojrzewania. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje etap dojrzewania. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to znaczy, że na dojrzewanie mają wpływ hormony.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
24. Narządy zmysłów	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zmysły człowieka i wskazuje je na własnym organizmie; podaje podstawowe zasady dbania o słuch i wzrok. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę poszczególnych zmysłów w odbieraniu wrażeń ze środowiska zewnętrznego; uzasadnia, dlaczego nie należy słuchać zbyt głośnej muzyki oraz korzystać zbyt długo z telefonów komórkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to znaczy, że zmysły ulegają adaptacji; podaje przykłady świadczące o ochronnym działaniu zmysłów dla organizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że zmysły chronią organizm przed niebezpiecznymi czynnikami zewnętrznymi. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę mózgu w odbieraniu wrażeń ze środowiska zewnętrznego przez narządy zmysłów.
25. Jak dbać o własne ciało i otoczenie?	<ul style="list-style-type: none"> podaje zasady pielęgnacji skóry, włosów, zębów i paznokci. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie czystości odzieży, obuwia, bielizny i otoczenia dla utrzymania zdrowia; podaje przykłady ubioru dostosowanego do pory roku 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia substancje wydalone i wydzielane przez skórę. opisuje poprawne zasady mycia zębów. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego przestrzeganie higieny osobistej jest obowiązkiem każdego człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> proponuje i przeprowadza doświadczenie przedstawiające niszczenie szkliwa nazębnego.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
		i rodzaju pracy.			
26. Podsumowanie działu 3. Ja i moje ciało	Wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami z lekcji 16–25.				
Dział 4. Ja i moje otoczenie (odpowiada treściom kształcenia z działu <i>Vz Podstawy programowej kształcenia ogólnego</i>)					
27. Świat substancji	<ul style="list-style-type: none"> wymienia trzy podstawowe grupy ciał stałych w zależności od ich właściwości fizycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia trzy stany skupienia substancji. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje trzy stany skupienia substancji w zależności od ułożenia drobin oraz możliwości ich przemieszczania się. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego przykładowe ciało zostało wykonane z danej substancji. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje właściwości ciała w zależności od rodzaju substancji, z jakiej zostało wykonane.
28. Niebezpieczne substancje	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia środki szkodliwe po oznaczeniach na opakowaniu lub etykiecie. 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie instrukcji omawia sposób postępowania się środkami czystości. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia celowość umieszczania symboli ostrzegawczych na produktach szkodliwych. 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje szkodliwość produktu oznaczonego kilkoma piktogramami ostrzegawczymi. 	<ul style="list-style-type: none"> określa szkodliwe dla zdrowia skutki działania preparatów drażniących, żrących, wybuchowych i toksycznych.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
29. Uszkodzenia ciała	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje sposoby postępowania podczas opatrywania otarcia lub skaleczenia; opisuje sposoby zabezpieczania ciała przed skutkami nadmiernego promieniowania słonecznego. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny uszkodzeń skóry; opisuje objawy złamania kości. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje zasady właściwego postępowania w wypadku pogryzienia przez zwierzę. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje różnice między zwichnięciem a złamaniem; wyjaśnia, dlaczego nie należy opalać się bez właściwego zabezpieczenia skóry. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje uszkodzeń ciała i opisuje sposoby udzielania pierwszej pomocy.
30. Choroby zakaźne i zapobieganie im	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to są choroby zakaźne; opisuje podstawowe sposoby zapobiegania chorobom zakaźnym. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia konieczność zasięgnięcia porady lekarskiej w przypadku zachorowania na chorobę zakaźną; podaje przykłady chorób zakaźnych człowieka i dróg zakażenia się nimi. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przykłady chorób bakteryjnych i wirusowych; uzasadnia celowość wykonywania szczepień ochronnych. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych. 	<ul style="list-style-type: none"> omawia ogólnie zasadę działania szczepionki.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
31. Niebezpieczne organizmy	<ul style="list-style-type: none"> wymienia typowe objawy alergii; opisuje zachowania chroniące człowieka przed zakażeniem się grzybicą. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zwierząt jadowitych. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady roślin mogących wywołać alergię u ludzi. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w kontaktach ze zwierzętami należy zachować szczególną ostrożność. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co oznaczają pojęcia: <i>alergia, alergolog</i>.
32. Uzależnienia	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje sposoby odmawiania propozycjom picia alkoholu, palenia tytoniu i zażywania narkotyków. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sytuacje, w których należy powiedzieć <i>nie</i>; wyjaśnia, co to jest uzależnienie. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zachowań asertywnych wobec presji otoczenia; wyjaśnia, dlaczego znajomości zawarte przez internet mogą być niebezpieczne. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje skutki działania nikotyny na organizm człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia konieczność zachowania postawy antyalkoholowej i antynikotynowej.
33. Zdrowy styl życia	<ul style="list-style-type: none"> wymienia podstawowe zasady zdrowego stylu życia; podaje przykłady potraw, których 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zasady zdrowego stylu życia; wyjaśnia, dlaczego należy zachować postawę asertywną 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia stwierdzenie: <i>Ruch i umiejętność odpoczynku są bardzo ważne dla</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego bycie życzliwym dla innych ma wpływ na zdrowie człowieka; 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak rozumie stwierdzenie: <i>Wytyczaj sobie realistyczne cele życiowe i wytrwale dąż do ich osiągnięcia</i>.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	<p>powinna się wystrzegać osoba prowadząca zdrowy styl życia;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki mające szkodliwy wpływ na organizm człowieka. 	<p>w sytuacji bycia namawianym do zapalenia papierosa, wypicia alkoholu lub spróbowania narkotyków.</p>	<p><i>organizmu.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia stwierdzenie: <i>Zdrowie w dużej mierze zależy od nas samych.</i> 	
34.Podsumowanie działu 4. Ja i moje otoczenie	Wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami z lekcji 27–33.				

Dział 5. Środowisko przyrodnicze najbliższej okolicy (odpowiada treściom kształcenia z działu VI z Podstawy programowej kształcenia ogólnego)

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
35. Przyroda ożywiona i nieożywiona. Rodzaje skał	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady elementów przyrody ożywionej i nieożywionej; • wymienia rodzaje skał (lite, luźne i zwięzłe). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to są skały i minerały; • odróżnia skały lite od pozostałych, rozpoznaje granity i piaskowce. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w krajobrazie elementy przyrody ożywionej i nieożywionej; • charakteryzuje różne rodzaje skał i rozpoznaje je; • wyjaśnia, co to są surowce mineralne, podaje ich podział. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych; • podaje przykłady surowców jubilerskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje pochodzenie skał; • wyjaśnia powstawanie skał osadowych; • dokumentuje skały w najbliższej okolicy (fotografuje, opisuje, wyjaśnia różnice między nimi).
36. Formy ukształtowania powierzchni Ziemi	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia formy ukształtowania terenu; • wskazuje, które z form są wklęsłe, a które wypukłe (na fotografiach, modelach lub w terenie). 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje na ilustracjach i nazywa poszczególne formy ukształtowania terenu. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i nazywa elementy pagórka; • rozpoznaje zbocza łagodne i strome; • wskazuje na modelu i nazywa elementy doliny rzecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i nazywa elementy doliny rzecznej w terenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje poszczególne formy ukształtowania terenu; • rozpoznaje w terenie formy terenu i wykonuje ich dokumentację fotograficzną.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
37. Warunki życia na łądzie	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze cechy środowisk łądowych. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady sposobów przetrwania zimy przez rośliny i zwierzęta. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady przystosowań roślin do warunków suchych i wilgotnych. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady roślin światłolubnych i ceniolubnych. 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek budowy zwierząt z przystosowaniem do życia na różnych podłożach.
38. Organizmy najbliższej okolicy	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje pospolite drzewa, krzewy i rośliny zielne występujące w najbliższej okolicy; rozpoznaje pospolite zwierzęta występujące w najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między drzewem iglastym a drzewem liściastym; wyjaśnia, czym różni się drzewo od krzewu i rośliny zielnej; wskazuje pień i koronę drzewa. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady bylin występujących w najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje, które rośliny są nazywane bylinami. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje różnice między roślinami jednorocznymi, dwuletnimi i wieloletnimi.
39. Las jako środowisko życia organizmów	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to jest las; wymienia funkcje lasu; 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie tablic informacyjnych umieszczanych przy wejściu do lasu. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice między lasem liściastym, iglastym i mieszanym. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>buczyna</i>, <i>bór</i>, <i>las mieszany</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje samodzielnie opracowany regulamin zachowania się w lesie.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
	<ul style="list-style-type: none"> • podaje podstawowe zasady zachowania się w lesie. 				
40. Organizmy różnych warstw lasu	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia warstwy roślinności w lesie; • podaje przykłady grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady roślin tworzących poszczególne warstwy lasu. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje temperaturę powietrza, wilgotność i nasłonecznienie występujące w poszczególnych warstwach lasu; • opisuje, jak można poznawać las za pomocą różnych zmysłów. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego rośliny runa leśnego kwitną wczesną wiosną; • wyjaśnia znaczenie ściółki leśnej dla życia w lesie. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przystosowania roślin w poszczególnych warstwach lasu do panujących tam warunków.
41. Sposoby odżywiania się organizmów	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia cudzożywny i samożywny sposób odżywiania się organizmów. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady znaczenia roślin w przyrodzie i życiu człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że człowiek jest organizmem cudzożywym. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że rośliny to organizmy samozywne. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje ogólnie proces fotosyntezy.
42. Przystosowania	<ul style="list-style-type: none"> • na wybranych 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje związek między

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
organizmów do zdobywania pokarmu	przykładach przedstawia przystosowania zwierząt roślinożernych i mięsożernych do zdobywania pokarmu.	różnorodność sposobów polowania zwierząt mięsożernych.	że budowa roślin stanowi przystosowanie do samożywego odżywiania się.	przystosowań zwierząt do odżywiania się pokarmem płynnym.	budową przewodu pokarmowego roślinożerców a spożywanym przez nich pokarmem.
43. Łąka jako środowisko życia organizmów	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wykorzystywania łąk przez człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje typowe rośliny łąkowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zwierzęta żyjące na łące. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia rośliny jednoroczne i byliny. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia łąki naturalne i stworzone przez człowieka.
44. Rośliny uprawne	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia produkty otrzymywane z poszczególnych zbóż; • wymienia produkty otrzymywane z ziemniaków i buraków 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje zboża uprawiane w Polsce; • nazywa rośliny oleiste; • podaje przykłady roślin warzywnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cel tworzenia pól uprawnych; • opisuje zastosowanie i wykorzystanie różnych rodzajów i różnych części roślin. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między polem uprawnym a łąką; • opisuje wykorzystanie i zastosowanie roślin włóknodajnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to są rośliny zbożowe, okopowe, oleiste.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	cukrowych.				
45. Wody stojące i płynące	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wody występujące w najbliższej okolicy; podaje przykłady wód płynących i stojących. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zbiorników sztucznych i naturalnych; omawia wykorzystanie wód płynących i stojących. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: <i>bagno, staw, jezioro</i>; wyjaśnia, co to jest źródło i ujście rzeki; opisuje rzekę w najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w terenie wody powierzchniowe w najbliższej okolicy i podaje ich nazwy; wyjaśnia, co to jest nurt rzeki; opisuje naturalne i sztuczne zbiorniki wodne i rozpoznaje je w terenie. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wpływ różnych czynników na wody powierzchniowe; opisuje skutki powodzi; opisuje działalność rzeki (żłobienie koryta, podmywanie brzegów, transport piasku i inne).
46. Warunki życia w wodzie	<ul style="list-style-type: none"> wymienia korzyści, jakie daje organizmom środowisko wodne. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje najważniejsze przystosowania ryb do życia w środowisku wodnym. 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje różnice w warunkach życia w wodzie i na lądzie. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje ogólnie proces wymiany gazowej u ryby. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasadę działania pęcherza pławnego.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
47. Organizmy słodkowodne	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady ryb słodkowodnych występujących w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady słodkowodnych zwierząt (innych niż ryby) żyjących w Polsce. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia strefy występowania roślin w jeziorze. 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest plankton i jakie jest jego znaczenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • na wybranych przykładach przedstawia przystosowania roślin do życia w wodzie.
48. Podsumowanie działu 5. Środowisko przyrodnicze najbliższej okolicy	Wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami z lekcji 35–47.				
Dział 6. Krajobraz najbliższej okolicy (odpowiada treściom kształcenia z działu VII z Podstawy programowej kształcenia ogólnego)					
49. Wpływ działalności człowieka na krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje dzisiejszy wygląd krajobrazu w mieście i na wsi; • wymienia obiekty budowlane wykonane przez człowieka wpływające 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, jak wyglądał krajobraz przed setkami lat (na podstawie ryciny) i czym zajmowali się ludzie; • omawia, jakie zmiany krajobrazu następowały w ciągu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego krajobrazów naturalnych na Ziemi jest niewiele; • porównuje krajobraz miejski i wiejski; • opisuje krajobrazy zdewastowane przez 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady krajobrazów naturalnych i uzasadnia ich zakwalifikowanie do danego typu krajobrazów; • wyjaśnia, dlaczego krajobraz rolniczy 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zmian krajobrazu na skutek gwałtownego rozwoju przemysłu w XIX w.; • wyjaśnia, na czym polega rekultywacja krajobrazu.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
	na krajobraz.	stuleci pod wpływem działalności człowieka.	człowieka, np. tereny kopalń odkrywkowych.	zalicza się do krajobrazów częściowo przekształconych.	
50. Krajobraz wsi i miasta	<ul style="list-style-type: none"> wymienia składniki krajobrazu wiejskiego i miejskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje krajobraz wiejski i miejski. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia zależność krajobrazu rolniczego od pór roku. 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje krajobrazy rolnicze nizinne i górskie; porównuje krajobrazy dużego i małego miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: <i>krajobraz rolniczy</i> i <i>krajobraz miejski</i>.
51. Krajobraz antropogeniczny	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady krajobrazów antropogenicznych; wymienia składniki krajobrazu antropogenicznego w najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje elementy krajobrazu antropogenicznego w najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje wybrany typ krajobrazu antropogenicznego. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia przywracanie wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zdegradowanym. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnice między pojęciami <i>rewitalizacja</i> i <i>rekultywacja</i>.
52. Krajobraz okolicy dawniej i dziś	<ul style="list-style-type: none"> wymienia składniki krajobrazu najbliższej 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela aktualne i dawne elementy krajobrazu najbliższej 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje krajobraz najbliższej okolicy. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pochodzenie nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje krajobraz okolicy na nośnikach cyfrowych.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

Numer i temat lekcji	Wymagania podstawowe		Wymagania ponadpodstawowe		
	Uczeń na ocenę:		Uczeń na ocenę:		
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
	okolicy.	okolicy.		swojej miejscowości.	
53. Obiekty chronione w najbliższej okolicy	<ul style="list-style-type: none"> wymienia formy ochrony przyrody w Polsce; podaje przykład parku narodowego położonego najbliżej miejsca zamieszkania i wskazuje go na mapie; opisuje podstawowe zasady zachowania się na terenie parku narodowego; podaje możliwości ochrony przyrody przez ucznia klasy 4. 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje sposoby ochrony przyrody w Polsce, wyjaśnia co oznacza skrót LOP. 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady rezerwatów przyrody i pomników przyrody w Polsce; wskazuje miejsca w najbliższej okolicy zasługujące na ochronę i uzasadnia swój wybór. 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zadania szkolnego koła Ligi Ochrony Przyrody. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że ochrona przyrody ma w Polsce długą tradycję.
54. Podsumowanie działu 6. Krajobraz najbliższej okolicy	Wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami z lekcji 49–53.				

Nauczyciel jest zobowiązany, na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, obniżyć wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym wynikającym z programu nauczania oraz zobowiązany jest opracować i podać uczniowi nowy zakres treści programowych i wymagań na poszczególne oceny.

IV. Narzędzia pomiaru

L.p.	Formy aktywności	częstotliwość w półroczu
1	Prace diagnozujące	0-1
2	Testy, sprawdziany po każdym dziale	0-6
3	Kartkówki, odpowiedzi	1-10
4	Zadanie domowe	1-5
5	Formy praktyczne i problemowe	1-3
6	Prace dodatkowe	1-5
7	Aktywność na lekcji	1-3
8	Aktywność poza lekcją	indywidualnie

V. Testy, sprawdziany, kartkówki

1. Sprawdziany pisemne po każdym dziale - (testy wyboru, test zadań otwartych i zadania z luką, w których oceniana jest wiedza z danego zakresu, zrozumienie zagadnień, umiejętność logicznego myślenia, poprawność języka, porządek i estetyka zapisu). Każdy sprawdzian zapowiedziany jest z tygodniowym wyprzedzeniem. Zawiera materiał z opracowanego działu powtórzony i utrwalony na lekcji powtórzeniowej.
2. Kartkówki - w których sprawdzana jest zawartość merytoryczna wiadomości z trzech ostatnich tematów lekcyjnych. Kartkówki nie muszą być zapowiadane
3. W przypadku dłuższych prac (sprawdzianów, testów, diagnozy końcowe) nauczyciel zapisuje w e-dzienniku komentarz, który zawiera informację na temat mocnych i słabych stron ucznia.
4. Przy ocenianiu prac pisemnych stosuje się następujące progi procentowe:
 - 0%-30% - ocena niedostateczna
 - 31%-50% - ocena dopuszczająca
 - 51%-70% - ocena dostateczna
 - 71%-89% - ocena dobra
 - 90%-99% - ocena bardzo dobra
 - 100% - ocena celująca
5. W ocenieniu bieżącym stosuje się rozszerzoną skalę ocen poprzez stosowanie znaków „+” i „-”.
6. Zapis „0” w e-dzienniku jest dla ucznia i rodzica wyłącznie informacją, że uczeń nie przystąpił do tej aktywności.
7. Oceny bieżące w e-dzienniku opisane są komentarzem informującym, za jaką formę aktywności uczeń został oceniony.

VI. Testy, sprawdziany, kartkówki

1. Przy ustaleniu śródrocznej i rocznej nauczyciele analizują oceny uzyskane przez ucznia w ciągu półrocza/roku szkolnego z: diagnoz, testów, sprawdzianów godzinnych, kartkówek, odpowiedzi ustnych, prac domowych i innych aktywności.

2. Ocena śródroczna i roczna wyliczana jest ze wszystkich ocen cząstkowych, ale nie jest oceną średnią.
3. W przypadku stwierdzenia, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny dyrektor szkoły powołuje komisję, która przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia, w formie pisemnej i ustnej oraz ustala roczną ocenę klasyfikacyjną z danych zajęć edukacyjnych. Ustalona przez komisję roczna ocena klasyfikacyjna z danych zajęć edukacyjnych nie może być niższa od ustalonej wcześniej oceny. Ocena ustalona przez komisję jest ostateczna, z wyjątkiem niedostatecznej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, która może być zmieniona wyniku w wyniku egzaminu poprawkowego. Szczegółowe informacje zawarte są w ZWO.

VII. Informacja zwrotna

Nauczyciel-uczeń

1. Nauczyciel przekazuje uczniowi komentarz do wystawionych ocen w e-dzienniku.
2. Uczeń ma możliwość otrzymywania dodatkowych wyjaśnień i uzasadnień do wystawionej oceny. Ocena wraz z komentarzem stanowią informację dla ucznia o jego postępach w nauce.
3. Nauczyciel pomaga uczniowi w samodzielnym planowaniu rozwoju.
4. Nauczyciel motywuje ucznia do dalszej pracy.

Nauczyciel-rodzice

Podczas wywiadówek, konsultacji i rozmów interwencyjnych nauczyciel przekazuje rodzicom/opiekunom prawnym:

1. Informację o aktualnym stanie rozwoju i postępów w nauce ich dziecka.
2. Dostarcza rodzicom informacji o trudnościach i uzdolnieniach ucznia.
3. Przekazuje wskazówki do pracy z uczniem.

4. Rodzice są zobowiązani do podpisywania ocen z testów, sprawdzianów, prac domowych, kartkówek oraz korespondencji w zeszyte klasowym.
5. PSO z przyrody wraz z wymaganiami edukacyjnymi znajduje się do wglądu dla rodziców/ opiekunów prawnych w bibliotece szkolnej oraz na stronie internetowej szkoły.
6. Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna z przedmiotu określone są w ZWO i znajdują się do wglądu dla rodziców/ prawnych opiekunów u dyrektora, w bibliotece szkolnej i na stronie internetowej szkoły.

Nauczyciel- wychowawca klasy- pedagog

1. Nauczyciel wpisuje oceny do e-dziennika.
2. Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o aktualnych osiągnięciach i zachowaniu ucznia.
3. Nauczyciel informuje pedagoga o sytuacjach wymagających interwencji.

VIII. Ewaluacja

IX. Przedmiotowy System Oceniania z przyrody nie jest ostateczny, będzie podlegał modyfikacji w miarę potrzeb:

1. informację zwrotną nauczyciel -uczeń-rodzic,
2. zmiany w Zasadach Wewnętrznej Oceniania,
3. zmiany w Rozporządzeniu MEN w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów,
4. zmiany w podstawie programowej kształcenia ogólnego z przyrody.

